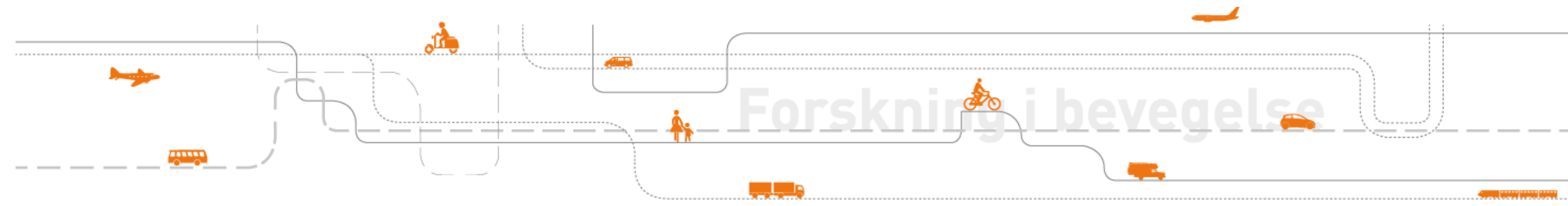

Bylogistikk-løsninger og kommunens rolle i uttesting og pilotering

Forum for byutvikling og bytransport 14. november 2023

Toril Presttun

Hvorfor jobber vi så lite med vare- og tjenesteforsyningen til byene?

- Ingen spør
- Bylogistikken tilhører byens bakside (“back stage”)
- Høy kompleksitet
- Vi har nesten ingen tall
- Vi har ingen mål (utenom utslipp)
- “Privat sektor løser utfordringene best selv”

Drivere for endring

- Fortetting
 - *Mer aktivitet på samme areal*
- Digitalisering
 - *Netthandel, logistikkløsninger, løsarbeider*
- Resirkulering og gjenbruk
 - *Økt «first mile» trafikk*
 - *Krever areal til lagring og prosessering*
- Vekst i mobil tjenesteyting
 - *Tjenester kjøpes i stedet for ansatte*
 - *Økning i hjemmetjenester*

Fragmentering – flere små leveranser

- Digitalisering med netthandel gir økende andel små sendinger
 - «Fritt levert» – en versting
 - «Instant delivery» – enda verre
- Restauranter krever mange (små) leveranser
- Kortreist mat, lokal produksjon og selvstendige butikker
- Gjenbruk og resirkulering

Stor by

Liten by

Utfordringer

- Konflikter om gategrunn
- Ulovlig parkering for lasting og lossing
- Stresset og fysisk tungt arbeidsmiljø for sjåfører
- Lav utnyttelsesgrad av kjøretøy
- Kø- og ventekostnader
- Ulykker, utslipp og støy

Behov for å endre perspektiv

- Tilrettelegging
 - *infrastruktur*
- Regulering
 - *Arealdel - arealbruk*
 - *Reguleringsplan - bestemmelser*
 - *Ombygging og bruksendringer – krav*
 - *Trafikkregulering*

Det er varene og tjenestene som skal fram

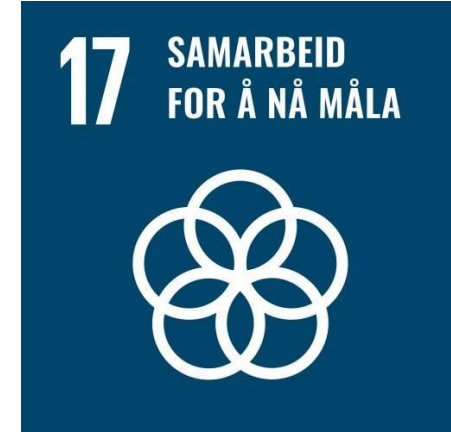
Infrastruktur for bylogistikk

- Dagens rammebetingelser bidrar til stort arealbehov for bylogistikken i vei- og gategrunn
- Påstand:
 - *Det er behov for terminaler for å redusere etterspørselen etter vei- og gateareal i bysentra og boligområder.*
 - *Areal for bil-bilterminaler bør inngå i offentlig infrastruktur på linje med bussterminaler eller havner*

Piloter og «living labs»

Kommuner kan delta i ulike roller

■ Pilot:

- *Teste ut noe i liten skala, ofte i samarbeid med andre*
- *Relativt kort tidshorisont, sluttdato og evaluering*
- *Skille mellom pilotperiode og praksis*

■ Living Lab:

- *Innovativ arena der nye løsninger testes og forbedres underveis*
- *Lengre tidshorisont og gradvis overgang fra testperiode til praksis*
- *Evaluering underveis*
- *Vanligvis et samarbeid mellom flere*

Eksempler. Store aktører

- DHL – mikroterminal
 - *Oslo kommune deltok, bidro til å skaffe areal for containeren. (TØI 1619/2018)*
- DB Schenker Oslo City Hub
 - *(TØI 1717/2019 og 1760/2020)*
- Elskedeby
 - *Oslo kommune deltok i pilot der spesifikke paxtere og en Lindetruck med henger fikk adgang til gågatedelen av Torggata og til Smalgangen utenom vareleveringstid. Kommunen søkte Vegdirektoratet om tillatelse. (TØI 1870/2022)*

Lindetruck

Gateutforming og regulering

- Prioritering av trafikantgrupper i Olav Tryggvasons gate i Trondheim
 - *(Sintef 2012/00493)*
- Fleksibel bruk av vareleveringslommer i Thorvald Meyers gate i Oslo
 - *(Statens vegvesen rapport 727 (2021))*
- Unngå feilparkering i vareleveringslommer – test av ulike skilt i Oslo
 - *(Oslo kommune STOR prosjektet)*

370 Stans forbudt med unntak, nytt symbol

Barrierer

- Regelverk
 - *Vegtrafikk-, Statsstøtte-, Anskaffelse-, konkurranselov*
- Roller og tradisjoner
 - *Sjåføren trekker varene til hver enkelt mottaker i et bygg*
 - *Lite forpliktende samarbeid mellom gårdeiere i bystrøk (Business innovation districts)*
 - *Kan parkeringsvakter eller vektere yte nye tjenester som kan gjøre hverdagen lettere for sjåførene?*
- Lite kunnskap og ressurser i offentlig sektor

Hva kan kommunene gjøre?

- Piloter kan være små tiltak
 - *Skaff innsikt, snakk med aktører, prøv i praksis, evaluer*
- Begynn for eksempel med kommunens egen logistikk
- Let etter tiltak som kan redusere lossetider
- Legg krav om arealer til logistikk i byutvikling. Velg lokalisering med god adkomst til hovedvei
- Lag en bylogistikkplan (*TØI 1755/2020*)

*Takk for
oppmerksomheten!*